Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmi Gazete ile yayımı: 23.6.1996 Sayı: 22675)

Kanun No **4145**

Kabul Tarihi **20.6.1996**

MADDE 1.– 3 Haziran 1994 tarihinde Kişinev'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.– Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.– Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti,

Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve ilkelerine bağlılıklarını yineleyerek, Helsinki Nihai Senedi, Yeni bir Avrupa İçin Paris Yasası ve Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı süreci çerçevesinde kabul edilen diğer belgeler ile üstlendikleri yükümlülükleri teyid ederek,

Ülkeleri ve halkları arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerinin gelecek için sağlam bir temel oluşturduğunu kaydederek,

Uluslararası ilişkilerde dostluk, anlayış, karşılıklı güven ve işbirliği ortamının güçlendirilmesi için çabaların sürdürülmesi gereğine inanarak ve bu çabalara katkıda bulunma azim ve kararlılıklarını açıklayarak,

Hukukun üstünlüğü, insan hakları, çoğulcu demokrasi, özgürlük gibi ortak değerlere dayalı bir Avrupa düzeninin geliştirilip güçlendirilmesine ve barış ve istikrara katkıda bulunmayı amaçlayarak,

Aralarındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerinin karşılıklı yarar temelinde daha da geliştirilip güçlendirilmesi kararlılığı ile,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır;

MADDE 1

Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti, dost devletler olarak aralarındaki ilişkilerin karşılıklı güven, anlayış, işbirliği ve iyi komşuluk temellerine dayalı olduğunu teyit ederler.

MADDE 2

Taraflar, ilişkilerini, uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde ve birbirlerinin siyasî bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, hak eşitliği, ortak yarar ilkelerine ve uyuşmazlıkların barışçı yöntemlerle çözümü ilkelerine dayalı olarak her alanda geliştirmek karar ve azimlerini beyan ederler.

MADDE 3

Taraflar, uluslararası ilişkilerde güç kullanılmasının veya güç kullanma tehdidinde bulunulmasının kabul edilemez olduğunu ve uluslararası sorunların barışçı yöntemlerle çözüme kavuşturulması gerektiğini teyit ederler.

Taraflar, aralarında doğabilecek uyuşmazlıkları, uluslararası barış ve güvenliği tehdit edecek veya tehlikeye sokabilecek bir gelişme karşısında temasa geçerek durumu değerlendirecek danışmalarda bulunacaklar ve uyuşmazlıkların barışçı yöntemlerle çözmek hususunda mutabakatlarını beyan ederler.

MADDE 4

Taraflar, ilişkilerinin düzenli şekilde gelişmesini sağlamak, uluslararası ve bölgesel konularda görüş teatisinde bulunmak amaçlarıyla danışmalarda bulunacaklardır.

Taraflar, siyasal danışmaları üst düzeyde en az iki yılda bir kere yapılacaklar, Dışişleri Bakanları da düzenli olarak bir araya geleceklerdir.

MADDE 5

Taraflar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, birbirleri nezdindeki diplomatik, konsolosluk ve diğer resmî temsilciliklerin faaliyetlerini kolaylaştıracaklardır.

Taraflar, konsolosluk alanında işbirliği yapacaklar, vatandaşlarına vize verilmesi işlemlerinin karşılıklı olarak basitleştirilmesi yönünde çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 6

Taraflar, aralarındaki ekonomik, ticarî, bilimsel ve teknolojik alanlarda işbirliğinin iki ülke halkının refah hizmet edecek şekilde ve karşılıklı yarar temelinde kapsamlı biçimde geliştirilmesini ve her düzeyde temasların artırılmasını destekleyeceklerdir.

MADDE 7

Taraflar, Karadeniz bölgesi ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesini ve çeşitlendirilmesini amaçlayan "Karadeniz Ekonomik İşbirlıği Deklarasyonu"nun etkin bir şekilde uygulanmasına öncelik atfetmektedirler.

Taraflar, Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesi haline gelmesi yolunda önemli katkıları bulunacağına inandıkları Karadeniz bölgesinde ekonomik, ticarî, bilimsel, çevre korunması ve teknik işbirliğinin geliştirilmesi ve bölgede istikrar ve refahın arttırılması ıçın ortak çaba göstereceklerdir. Ekonomik İşbirliği sürecinde yakın temas içinde çalışmaya kararlıdırlar.

MADDE 8

Çevrenin korunmasına büyük önem atfeden taraflar, bu alanda aralarındaki işbirliğini yoğunlaştıracaklar, Avrupa düzeyinde ve küresel düzeyde yürütülen işbirlığine katkılarını sürdureceklerdir.

MADDE 9

Taraflar, bilim ve teknoloji alanında işbirliğini geliştirecekler, bilim adamları ve bilimsel araştırma kuruluşları arasında doğrudan temasları teşvik edeceklerdir.

MADDE 10

Taraflar, ikili ilişkilerinin geliştirilmesini kolaylaştırmaya ve hızlandırmaya yonelık olarak başta telefon haberleşmesi olmak üzere iletişim ve ulaştırma alanlarında işbirliğini teşvik edeceklerdir.

MADDE 11

Taraflar, kültür, sanat, eğitım ve enformasyon alanlarında ışbirliğinin arttırılması konusunda kararlıdırlar.

Taraflar, bu amaçla, kültürel ve sanat kuruluşları ile eğitim kurumları arasında doğrudan temasları ve işbirliğini teşvik edecekler, basın ve yayın alanlarındaki işbirliğinin gelişmesini destekleyecekler ve aralarındaki haberleşmenin çağdaş olanaklardan da yararlanılarak daha geniş ve özgür biçimde gerçekleşmesini teşvik edeceklerdir.

MADDE 12

Taraflar, karşılıklı anlayış ve dostluk duygularının pekiştirilmesi amacıyla, milletleri arasındaki temasların artmasını ve turizmin gelişmesini teşvik edecekler, gençlik ve spor kuruluşları arasındaki temasların güçlenmesini destekleyeceklerdir.

MADDE 13

Moldova Cumhuriyeti'nde yaşayan Gagoğuzların Türk halkı ile aralarında mevcut olan etnik, kültürel ve dil yakınlığını dikkate alan Taraflar, bu durumun yeni ikili işbirliği perspektifleri açtığı ve Gagoğuzların Türkiye ile Moldova arasındaki dostluğu güçlendirecek bir köprü oluşturdukları inancıyla, Gagoğuzların kimliklerinin geliştirilmesini sağlamak üzere ortak çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 14

Taraflar, ikili anlaşmalar temelinde Konsolosluk ve adlî yardımlaşma alanında işbirliğini geliştirecekler, hukukî konularda bilgi alışverişinde bulunacaklardır.

MADDE 15

Taraflar, gerekçesi ve amacı ne olursa olsun, her türlü terör eylemine karşı olduklarını teyid ederler ve terörizmin hiç bir koşulda haklı görülemeyeceği konusundaki kesin inançlarını beyan ederler.

Taraflar, uluslararası terörizme, örgütlenmiş suçlara, silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile tarihi ve kültürel eser kaçakçılığına karşı mücadelede işbirliği yapacaklardır.

MADDE 16

Taraflar, aralarındaki dostluk ilişkilerinin ve işbirliğinin gelişmesinin demokratik, barışçı ve birleşmiş, bir Avrupa'nın inşasına ve uluslararası güvenliğe katkıda bulunacağına inançlarını teyid ederler.

Taraflar, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sürecine tam bağlılıklarını yinelerler bu süreç çerçevesinde ve diğer Avrupa kuruluşları bünyesinde Avrupa'da istikrarın korunması ve güven ortamının gelişmesi yönündeki çabalarını sürdüreceklerini beyan ederler.

MADDE 17

Taraflar, Birleşmiş Milletler Örgütü potansiyelinden tam olarak yararlanılması ve örgütün rol ve etkinliğinin güçlendirilmesi yönünde ortak çaba sarfedeceklerdir.

MADDE 18

Taraflar Birleşmiş Milletler çerçevesinde tespit edilmiş bulunan küresel silahsızlanmayla ilgili hedeflere ve bunun gerçekleştirilmesiyle ilgili çalışmalara olan desteklerini teyid ederler. Taraflar "Eurasia" güvenliğinin kendi güvenlikleriyle doğrudan ilgisinin bilinciyle, bu alandaki silahsızlanma ve güven ve güvenlik artırma süreçlerine etkili katkıda bulunmak hususunda kararlıdırlar. Taraflar bu amaçla, ülkelerinin yer aldığı yörenin çok yönlü güvenlik ihtiyaçlarına özellikle cevap veren düzenlemeler konusunda danışma ve işbirliği yapacaklardır.

MADDE 19

Bu Antlaşma herhangi bir Devlete karşı değildir ve tarafların ikili veya çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve vecibelerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

MADDE 20

Taraflar, işbu Antlaşma temelinde çeşitli işbirliği alanlarında yarar görecekleri diğer anlaşma ve protokolleri imzalayacaklardır.

MADDE 21

İşbu Antlaşma 10 yıl süreli olup Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından 1 yıl önce yazılı olarak feshı ihbarda bulunmaması halınde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Işbu Antlaşma Taraflarca onaylanacak ve onay belgelerinin teati edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE 22

İşbu Antlaşma Birleşmiş Milletler Yasasının 102. maddesi uyarınca Birleşmış Mılletler Sekreteryasına tescil edılecektir.

Kişinev'de 3 Haziran 1994 tarihinde Türkçe ve Romence dillerinde ikişer nusha halinde ve her ıki metin aynı ölçüde geçerlı olacak şekilde imzalanmıştır.

TURKİYE CUMHURİYETİ ADINA	MOLDOVA CUMHURIYETİ ADINA
SÜLEYMAN DEMİREL	MIRCEA SNEGUR
CUMHURBAŞKANI	CUMHURBAŞKANI

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
5	48	9
6	56	57
	58	321
7	65	251: 253, 285: 290

I- Gerekçeli 19 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyuk Millet Meclisinin 65 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Turkıye Büyuk Millet Meclisinin Dışişlerı Komisyonu goruşmuştur.

III- Esas No. : 1/325